

Høgskolen i **Hedmark**

Is the sky the limit?

En undersøkelse om uteskole i Canada

Guro Sotkajærvi Edvardsen

Bacheloroppgave ved

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

GLU 5-10 2013

Sammendrag

- «Is the sky the limit?»
- Guro Sotkajærvi Edvardsen
- 2013
- 31 sider
- Naturfag; Uteskole

Oppgaven har en engelsk tittel, «Is the sky the limit?», noe som gjenspeiler både problemstillingen, og at jeg har basert oppgaven på funn som er gjort på en feltstasjon i Canada. Oppgaven viser til funn om hvordan naturfagslærere i Canada beskriver fordeler og barrierer med uteskole i naturfag. Funnene viser at fordeler som sosiale relasjoner, autensitet, minner og uterommet som gevinst for helse og læring verdsettes og fremheves av lærerne i undersøkelsen. Likevel beskriver de barrierer som kostnader, tidspress og mangel på selvtillit som lærer i uterommet. Funnene forteller at lærere fra fagfeltet, og lærere fra skoler verdsetter og fremhever uteskole på noe ulike måter. Dermed kan man konkludere med at disse har et noe ulikt syn på barrierer og fordeler med uteskole.

Summary

- «Is the sky the limit?»
- Guro Sotkajærvi Edvardsen
- 2013
- 31 sider
- Science; Outdoor-learning

I have given the Bachelor thesis an English title because it reflects the problem I have chosen to inquire, as well as the inquiry that I have done in a different country than my own; Canada. The thesis will give results on how Science teachers in Canada identify benefits and barriers in the practice of outdoor-learning. The results show that the teachers identify the social domain, autencity, memories and better health as benefits. On the second hand, they identify barriers like cost, time pressure and lack of confidence as teachers in the outdoor environment. These findings show that experienced outdoor-teachers and teachers from public schools appreciate outdoor-learning in a slightly different way.

Innholdsfortegnelse

SAMMENDRAG.....	2
SUMMARY	2
1. FORORD.....	6
2. INNLEDNING	7
2.1 BAKGRUNN FOR VALGT TEMA	7
2.2 PROBLEMSTILLING	8
2.3 UTESKOLENS HISTORIE OG KJENNETEGN.....	8
2.3.1 Begrepet “uteskole”.....	8
3. TEORIBAKGRUNN.....	10
3.1 KLASSEROM OG UTEROM – HÅND I HÅND.....	10
3.2 TEORI OG FORSKNING OM FORDELER MED UTESKOLE	10
3.2.1 Autensitet	10
3.2.2 Minner.....	11
3.2.3 Relasjoner mellom lærere og elever	11
3.2.4 Uterommet som gevinst for helse og læring.....	12
3.3 TEORI OG FORSKNING OM BARRIERER MED UTESKOLE.....	13
3.3.1 Undervisning ute kan by på utfordringer.....	13
3.3.2 Kostnader og tid.....	13
3.3.3 Trygghet hos lærere	14
4. METODE	15
4.1 I UTVALG.....	15
4.2 DATAINNSAMLINGSMETODE	15

4.3	PRESENTASJON AV DE JEG OBSERVERTE OG INTERVJUET	16
4.3.1	<i>Skole 1</i>	16
4.3.2	<i>Skole 2</i>	16
4.3.3	<i>Intervju av uteskolelærer</i>	16
4.3.4	<i>Intervju av koordinator ved Barrier Lake Field Station</i>	16
5.	RESULTATER	17
5.1	FORDELER MED UTESKOLE – MINE FUNN	17
5.1.1	<i>Hva oppfatter Skole 1 som fordeler?</i>	17
5.1.2	<i>Hva oppfatter Skole 2 som fordeler?</i>	17
5.1.3	<i>Hva oppfatter uteskolelæreren som fordeler?</i>	18
5.1.4	<i>Hva oppfatter koordinatoren som fordeler?</i>	18
5.2	BARRIERER MED UTESKOLE – MINE FUNN	19
5.2.1	<i>Omgivelser kan bli en barriere for læring</i>	19
5.2.2	<i>Kostnader</i>	19
5.2.3	<i>Trygghet hos lærere</i>	20
5.2.4	<i>Tidspress og læreplaner</i>	20
6.	DRØFTING AV RESULTATER I LYS AV TEORI OG FORSKNING	22
6.1	KLASSEROM OG UTEROM.....	22
6.2	FORDELER	23
6.2.1	<i>Fordeler for helse, men også læring?</i>	23
6.2.2	<i>Minner og opplevelsen av noe nytt</i>	23
6.2.3	<i>Møtet med et autentisk lærestoff</i>	24
6.2.4	<i>Den sosiale fordelen</i>	25

6.3	BARRIERER	25
6.3.1	<i>Når undervisning ute byr på utfordringer både for lærer og elev .....</i>	<i>25</i>
6.3.2	<i>Kostnader og tidspress.....</i>	<i>26</i>
6.3.3	<i>Trygghet hos lærere i uterommet.....</i>	<i>27</i>
7.	KONKLUSJON	28
8.	UTESKOLENS FRAMTIDSUTSIKTER	30
	LITTERATURLISTE	31

1. Forord

Dette har vært et utrolig spennende prosjekt å arbeide med, og har ført meg til målet jeg i utgangspunktet hadde: Ønsket om å lære mer om uteskole i praksis. Selve feltarbeidet har jeg gjort i Canada, der jeg har observert og hatt samtaler med både erfarne og utrolig kunnskapsrike uteskolelærere, samt flotte lærere og elever fra to vidt forskjellige skoler i staten Alberta. Muligheten med å skrive om funn fra en undersøkelse som er gjort i et annet land og en annen kultur har gitt meg en enorm motivasjon, og jeg har latt meg inspirere og bli overveldet av inntrykk og funn langt ut over det som omtales i oppgaven.

Jeg vil i tillegg til å takke de fantastiske menneskene jeg har møtt i Canada, gjerne rette en stor takk til mine fire medreisende på utvekslingsprogrammet; May Lise, Christine, Pia og Sondre. Vi har gjennom tett samarbeid og oppfølging gitt hverandre støttende og kritiske tilbakemeldinger, som jeg har hatt god nytte av. Jeg ser virkelig fordelen med å skrive bacheloroppgave om erfaringer fra et annet land, samtidig som man er på reise med medstudenter. Man har alltid noen å snakke med og rådføre seg med. Dette har vært både givende og gjort oppgaven lettere.

Videre vil jeg gjerne takke Per Ivar Kvammen som har vært min veileder, og måtte tålt både entusiasme og frustrasjon. Det har da vært betryggende å ha en erfaren veileder, som selv er naturfagslærer og har erfaringer med uteskole.

Elverum, 28. mai 2013

2. Innledning

I innledningen opplyses hva som er lagt til grunn for det valgte fagområde og tema. Deretter presenteres problemstilling, og videre har jeg valgt å ta med litt om historien fram til begrepet «uteskole», slik at leseren kan danne seg et grunnlag for forståelsen av den videre oppgaven.

2.1 Bakgrunn for valgt tema

Arne Jordet (2011) skriver i en artikkel at uteskole bidrar til at læringsutbyttet og den fysiske aktiviteten hos elevene øker. Denne formen for undervisning kan føre til at elevene arbeider på en læringsarena der de lærer på en annen og fordelaktig måte, i tillegg til at de får økte helsegevinster. Dermed kan man si at denne formen for undervisning har flere fordeler. Helt siden jeg selv ble introdusert for uteskole gjennom teori og praksis i lærerutdanningen har jeg interessert meg for dette. Jeg har hørt om disse gode fordelene som uteskole kan ha, gjennom blant annet forelesninger med Arne Jordet. Derimot undrer jeg meg også over hvilke barrierer uteskole kan ha? Som lærerstudent har jeg derfor et ønske om å fordype meg i disse temaene.

Jeg har forstått oppgaven slik at det skal presenteres relevant teori og forskning på fagfelt og tema, som direkte kan knyttes opp med funnene som er gjort i undersøkelsen jeg har gjort. Relevant teori blir derfor presentert i kapittel 3. Skolene som er observert og objektene som er intervjuet blir kort omtalt i kapittel 4, etter valg av metode og utvalg. Deretter blir resultatene av undersøkelsen presentert i neste kapittel. Videre har jeg i kapittel 6 drøftet teori og fagfelt opp mot de funnene som er gjort. Til sist har jeg forsøkt å konkludere med hva som har pekt seg ut som interessant i kapittel 7.

Selve undersøkelsen jeg har gjort er utført på en feltstasjon i Kananaskis, Canada. Funn i undersøkelsen begrenser seg derfor til et utvalg lærere i den canadiske staten Alberta. Hensikten med denne bacheloroppgaven blir å undersøke hvilke fordeler canadiske lærerne mener uteskole har, men også hvilke barrierer som gjør at enkelte velger bort denne formen for undervisning.

2.2 Problemstilling

Hvordan beskriver lærere i Canada fordeler og barrierer med uteskole?

2.3 Uteskolens historie og kjennetegn

2.3.1 Begrepet “uteskole”

Tenkningen om å gjøre undervisningen mer konkret og virkelighetsnær for elevene, gjennom å ta i bruk en læringsarena utenfor klasserommet, har lenge vært verdsatt. Allerede på 16- og 1700-tallet begynte sentrale pedagoger denne tenkingen, men det var ikke før tidlig på 1900-tallet at ideene fikk sitt gjennombrudd. Undervisningen skulle rette seg utenfor klasserommet, og være virkelighetsnær for elevene. Selve begrepet «uteskole» ble imidlertid tatt i bruk for ca 20 år siden. Tidligere ble disse idéene knyttet til den tradisjonelle leirskolen. Læreplaner har siden vært preget av ideene, og dagens læreplan er heller intet unntak (Jordet, 2010). Det finnes ulike tilnærminger på en definisjon av uteskole. Arne Jordet definerer uteskole slik:

«Uteskole er en måte å arbeide med skolens innhold på hvor elever og lærere bruker nærmiljø og lokalsamfunn som ressurs i opplæringen- for å supplere og utfylle klasseromsundervisningen. Uteskole innebærer regelmessig og målrettet aktivitet utenfor klasserommet.» (Jordet, 2010, s. 34)

Arne Jordet finner to tilnærminger til forståelsen av uteskolebegrepet; bred og smal forståelse. I *den brede forståelsen* er elevenes allmenne dannelse i fokus. Den allmenne dannelsen innebærer lek, kreativitet, sosiale fordeler og ikke minst faglig læring. Lærere som følger denne forståelsen mener det tilføres så mange kvaliteter med det å ta elevene ut for å lære, at det er verd å bruke tid og ressurser på det. Problemet utspiller seg dersom fokuset på den allmenne dannelsen blir så stor at den overskygger mye av det faglige innholdet. *Den smale forståelsen* av begrepet uteskole innebærer at lærerne har mer spesifikke og korte mål i fokus. Det kan være korte økter ute for innsamling av objekter, eller feltturer og

ekskursjoner. Innholdet og tiden blir mer begrenset. Følgene av dette kan da bli at den allmenne dannelsen blir satt til side (ibid, 2010).

Elever fra Skole 2

3. Teoribakgrunn

Kapitlet starter med overordnet teori og betraktninger om klasserom og uterom. Videre presenteres utvalgte teorier og forskningsresultater om fordeler og barrierer med uteskole.

3.1 Klasserom og uterom – hånd i hånd

Arne Jordet (2010) påpeker det viktige samspillet mellom klasseromsundervisningen og uteskole. Disse må anses som komplementære, og ikke uavhengig av hverandre. Samspillet må sees på som en helhetlig opplæring, heller enn at uteskole oppleves som et avbrekk fra klasseromsundervisningen. Aktivitetene kan for eksempel bli sett på som abstrakte og meningsløse for elever, dersom samspillet mangler. *«Først når erfaringer fra de to læringsarenaene møtes vil det bli et fruktbart forhold mellom de to.»* (Jordet, 2010, s. 36) Elevenes læringspotensial øker dersom læreren lykkes i å kombinere de to læringsarenaene. Det er læreren som må prioritere og trekke frem hvilke erfaringer og opplevelser som skal bearbeides. Dermed blir lærerens planlegging og fokus på hvilke mål som er satt for opplæringen i uteområdene særdeles viktige (ibid, 2010).

3.2 Teori og forskning om fordeler med uteskole

3.2.1 Autensitet

Jordet (2010) sier det åpner seg muligheter og en autensitet i uteskolen, som ikke så lett kan skapes i et klasserom. Det kan være å ta i bruk andre undervisningsmetoder eller arbeidsmåter. Han sier videre at denne autensiteten ikke kan skapes i klasserommet gjennom lesing av lærebøker. Elevene får egne og konkrete erfaringer med det de skal lære om. Møtet med alt dette hjelper derimot ikke dersom ikke læreren er tilstede, som en støttespiller for elevene. Erfaringene må bearbeides, og det er lærerens ansvar å sørge for elevene oppdager sammenhengene mellom erfaringene og faglig kunnskap. Kommunikasjonen blir dermed viktig. Elevene får mulighet til å bruke faglige begreper samtidig som de forholder seg til

objekter og fenomener i den virkelige verden. De snakker om en virkelighet som er tilstede, slik det ofte ikke er i klasserommet (ibid, 2010, s. 45) .

Amos & Reiss (2011) understreker at 83 % av elever, som deltok i en forskningsundersøkelse om fordelene ved feltarbeid, rapporterte at de likte opplevelsen av feltarbeidet. Lærere opplevde en økt interesse av elever som ville studere mer avansert naturfag i ettertid (ibid, 2011). Dermed kan uteskole være et bidrag for å skape en autensitet og en naturfagsinteresse for elever, som kanskje ikke ser hensikten med å sitte i klasserommet og lese om forskning og fakta fra fagfeltet.

3.2.2 Minner

I forskningsundersøkelsen fra UK rapporterer Amos & Reiss videre om vanskelighetene med å måle den kognitive læringen blant elevene. Det de imidlertid fant gjennom intervju etter feltarbeidet var at elevene husket opplevelsene som var morsomme og skilte seg ut. Elevene husket de affektive, fysiske og sosiale opplevelsene fra feltarbeidet best. Forskningsundersøkelsen viste at å være borte fra hjemmet, opplevelsen av noe nytt, læringen i en uformell setting kan stimulerer til nye, sterke minner for elevene. Minner som kan vare et helt liv (ibid, 2011). Forskerne understreker dermed viktigheten av å kombinere læreplanen med mer eventyr-pregede aktiviteter. De erfarte at elevene satt mer pris de feltturene der det var lagt inn elementer av «adventure», altså spenning og å oppleve noe nytt. De fant at i feltarbeid der det var et samspill mellom eventyr, spenning og læring var elevene mest entusiastiske. Dermed påpeker de fordelene med feltarbeid, som et positivt bidrag til anerkjennelse av naturfag.

3.2.3 Relasjoner mellom lærere og elever

Jordet (2010) sier at faktoren som har størst betydning for kvaliteten på skolen er relasjonen mellom lærer og elev. Relasjonen har to fordeler. Den ene er mindre problematferd. Dersom elevene har et godt forhold til læreren, vil de også ofte bli motiverte av han eller hun. Dette kan begrunnes med at elevene respekterer læreren som de har et godt forhold til. Det andre er bedre læringsutbytte. Dersom elevene føler en emosjonell støtte ved at læreren bryr seg

om dem, vil de ofte være mer faglig interessert og motivert. Forutsetningen for å skape en god relasjon er kommunikasjon. Lærere framhever at uteskole skaper en god mulighet for bedre kommunikasjon med elevene. De opplever uteskolearenaen som mindre formell, og de får oppleve nye sider av elevene. Dagene de tilbringer ute preges av en god atmosfære, med mer et mer naturlig og likeverdig forhold mellom lærer og elever. Lærerne synes de blir bedre kjent med elevene, og de bygger opp en tillit som det ikke er like lett å etablere i klasserommet (ibid, s. 99).

Amos & Reiss (2011) fant at to av de mest påfallende funnene i forskningsundersøkelsen de gjorde var utviklingen av «teamwork skills» og relasjonsbyggingen. Elevene i undersøkelsen rapporterte at de satt stor pris på aktivitetene der de måtte samarbeide med andre. De mente at de involverte seg mer, og støttet seg mer til medelever. Samtidig hadde de det gøy mens de gjorde det. Lærere opplevde at de fikk sett elevene på en annen arena enn i klasserommet, og de opplevde å skape en tettere relasjon til elevene.

3.2.4 Uterommet som gevinst for helse og læring

Bruk av kroppslige og multisensoriske impulser skaper nye muligheter for læring, sier Jordet (2010). Impulsene skaper minnespor og assosiasjonsbaner som gir elevene flere knagger å henge kunnskapen på. Dette kan for eksempel være hvordan smaks- eller luktopplevelser vekker minner og hendelser. Videre sier han at bruk av kropp og sanser kan forbindes med en kilde til uro og bråk i det tradisjonelle klasserommet. Det forventes at elevene skal sitte stille ved pultene sine, og arbeide med lærebøkene sine. I uteskole er kroppslig aktivitet og bruk av sanser vesentlig for å nå målene læreren har satt. Dermed blir det en stor kontrast mellom disse (ibid, 2010).

Elever fra Skole 1

3.3 Teori og forskning om barrierer med uteskole

3.3.1 Undervisning ute kan by på utfordringer

Jordet (2010) sier at det er viktig å tenke på vekslingen mellom elevaktivitet og formidling i uteskole. Bråk og forstyrrelser er annerledes ute, enn inne i et klasserom. Dermed står læreren foran nye utfordringer. Det er viktig å legge til rette for en struktur der elever får med seg hva som formidles. Dillon et al. (2006) påpeker også settingen som en potensiell barriere for læringen til elevene. De bruker ordet «novelty», som kan oversettes som distrahering eller digresjon. Fra et perspektiv om setting, kan dette forstås som at elevene kan bli så distraheret av naturen, og det den har å by på, at de ikke klarer å konsentrere seg. Fra australske forskere finner Dillon et al. at det er lærerens ansvar å passe på at omgivelsene ikke blir for stor distraksjon for elevene. Et annet ansvar de mener lærerne har, er viktigheten med et godt gjennomtenkt opplegg når de skal ta elevene med ut. De fant i flere tidligere forskningsrapporter at elevene satt mindre pris på å ha undervisning utenfor klasserommet, når oppleggene ikke var preget av godt for- og etterarbeid (ibid, 2006). Dette tyder på at mye av ansvaret for om uteskolen skal fungere, beror på lærerens kompetanse og kunnskaper.

3.3.2 Kostnader og tid

En av barrierene Amos & Reiss (2011) reflekterer over i forskningsundersøkelsen fra UK er kostnadene uteskole og feltarbeid fører med seg. De forteller om foreldre som har vanskeligheter med å betale for kostnadene, spesielt når disse medførte overnatting.

Dewitt & Storksdieck (2008) konstaterer med det samme i en artikkel der de summerer opp funn fra uteskolepraksisen som har vært gjennomført til nå. De finner at skolene ikke har råd til å betale for de ekstra utgiftene til feltturer. Skolene har et enormt press på seg gjennom nasjonale prøver og tettpakkede læreplaner. Dette støttes og av Amos & Reiss (2011). Dermed kan også tid og kostnader bli en potensiell barriere for uteskolepraksisen.

3.3.3 Trygghet hos lærere

Amos & Reiss (2011) identifiserer lærerens trygghet som en av mulige årsaker til barrierer ved uteskole, og at det kan være en mulig årsak til at uteskolepraksisen har hatt en nedgang i UK de siste årene. DeWitt & Storksdieck (2008) nevner i den sammenheng en rekke faktorer som påvirker suksessen med uteskole. Læreren må bli kjent med omgivelsene, de må informere elevene om agenda og målsetting for feltturen, de må la elevene få mulighet til å utforske på egenhånd, og de må planlegge aktiviteter som er direkte knyttet opp mot læreplanen. Amos & Reiss (2011) erfarte likevel etter sin forskningsundersøkelse at lærere, etter å ha planlagt og gjennomført ulike feltturer, både ble inspirert og fikk selvtillit som uteskolelærere.

4. Metode

Først i kapitlet vil jeg gjøre rede for utvalg, deretter gjøre jeg rede for valg av metode. Videre presenteres objektene som ble intervjuet og observert til oppgavens undersøkelse.

4.1 I utvalg

Selve undersøkelsen til oppgaven ble gjort i mars 2013 på Barrier Lake Field Station i Kananaskis, Canada. Feltstasjonen er en kombinasjon av forskningsstasjon og leirskole, der skoler fra staten kommer og lærer om egenvalgte, naturfaglige tema. Jeg har i min undersøkelse valgt å intervju to uteskolelærere, samt samtale med og observere to skoleklasser og deres lærere som besøkte feltstasjonen.

4.2 Datainnsamlingsmetode

Kvalitativ metode vil si at man gjennom observasjon og samtale ønsker å beskrive sammenhengen i et individs verden (Olsson & Sørensen, 2008). Man forsker seg gjennom dialog og observerte hendelser, for å finne svar på problemstillingen.

«Med kvalitative metoder menes forskningsprosedyrer som gir beskrivende data; menneskers egne skrevne eller talte ord og observerbare atferd.» Olsson og Sørensen, 2008, s. 68).

På feltstasjonen ble dagene med de to skoleklassene brukt til uformelle samtaler under gjennomføringen av naturfagsoppleggene de hadde valgt. Hensikten med samtalene var å bli kjent med elever og lærere, men også å få svar på hvordan de opplevde fordeler og barrierer med det de opplevde på feltstasjonen, og uteskole generelt.

Begge de to jeg valgte å intervju hadde jobbet som uteskolelærere i mange år, og hadde god erfaring med fagfeltet. Forskjellen på de to var at den ene var fra en privatpraktiserende organisasjon, mens den andre jobbet i en statlig, provinsielt styrt organisasjon.

Metodevalget ble dermed kvalitativ metode.

4.3 Presentasjon av de jeg observerte og intervjuet

4.3.1 Skole 1

Første skoleklasse som ble observert var fra en klasse fra Calgary by. Mange av elevene var tospråklige, og hadde engelsk som andrespråk. Elevene gikk i 12th grade, som tilsvarer andre året på videregående skole i Norge. Læreren var en ung dame som aldri hadde vært på feltstasjonen før. Skoleklassen var på feltstasjonen i to dager. De hadde uteundervisning som inneholdt mye lek, i tillegg til at de gruppevis skulle gjennomføre et lite forskningsprosjekt. Funn og konklusjoner fra prosjektet ble presentert på slutten av oppholdet.

4.3.2 Skole 2

Den andre skoleklassen var fra en liten, landlig by nord i staten. De gikk i 9th grade, som tilsvarer 9. klasse i Norge. Læreren hadde vært der over 30 ganger tidligere, da skolen hadde lang tradisjon med å besøke feltstasjonen. Skoleklassen hadde med seg et par foreldre på turen, i tillegg en lærer som underviste i uteskole som valgfag. Denne klassen var på feltstasjonen i fem dager. Temaet her var vinterøkologi, og de lærte om hvordan naturen fortsatt er levende på vinterstid. Undervisningen inneholdt også mye lek, samtidig som de hadde ute- og inneaktiviteter. Aktivitetene handlet om hvordan dyr og planter klarer seg gjennom vinteren.

4.3.3 Intervju av uteskolelærer

Den første som ble intervjuet er en uteskolelærer ved Kananaskis Country Environmental Education (KCEE). KCEE er en statlig, provinsiell organisasjon som jobber for at skolene i Alberta skal ta med seg elevene ut i naturen. De tilbyr programmer som skoler, lærere og elever i nærheten kan delta på.

4.3.4 Intervju av koordinator ved Barrier Lake Field Station

Intervjuobjekt nummer to er koordinator ved Barrier Lake Field Station. Han er tidligere lærer, og har jobbet på feltstasjonen i 25 år med å bygge opp skoleprogrammer som tilbys skolene i Alberta. I tillegg foreleser han ved University of Calgary, og han jobber med forskning på utdanning i et uteskoleperspektiv.

5. Resultater

I dette kapitlet vil resultatene fra selve undersøkelsen bli presentert. Kapitlet er del opp i to retninger som har direkte tilknytning til problemstillingen: Fordeler og barrierer med uteskole.

5.1 Fordeler med uteskole – mine funn

5.1.1 Hva oppfatter Skole 1 som fordeler?

I samtale med læreren fra Skole 1 fortalte hun at hun så fordelene med å ta elevene med på feltstasjonen fordi elevene fikk oppleve noe nytt. Hun trodde elevene hadde utbytte med å komme hit, men det er uvisst hvilket utbytte hun mente. De fleste av elevene hadde gledet seg til turen, og spesielt til å få oppleve så mye snø. Læreren fortalte at de ikke hadde vært gjennom temaet som ble gjennomgått på feltstasjonen, men at hun tydelig så fordelene med at de hadde vært ute i felten og opplevd elementene egenhendig. Da kunne hun trekke fram erfaringene fra turen når de skulle gå gjennom temaet på skolen.

Elevene fra Skole 1 hadde litt av samme synet på turen som læreren. En elev synes det var spennende å være borte hjemmefra for første gang, spesielt når han skulle overnatte på feltstasjonen sammen med medelever. Han synes det var det mest spennende med hele turen. Å være utendørs var og noe han likte bedre enn å være i klasserommet og ha undervisning der. Denne oppfatningen delte han med en medelev. Han likte veldig godt å være på feltstasjonen, der han fikk være ute og ha undervisning. Grunnen til at han likte å ha undervisning ute, og synes det aller beste med turen var å leke og herje i snøen. En av jentene i klassen mente det beste med turen var at det skapte bedre miljø i klassen. «The social environment gets better when we are outside doing stuff», sa hun.

5.1.2 Hva oppfatter Skole 2 som fordeler?

Læreren fra Skole 2 påpekte at fordelene med turen var slett ikke det faglige elevene lærte, men heller det at de fikk skape en god relasjon mellom lærere og elever. Faktisk var hele målet med turen å ha det gøy og få et bedre forhold til elevene. Han mente at det var også dette som hadde størst innvirkning på elevene når de var på feltstasjonen. Læreren hadde opplevd at elevene fikk venner for livet etter denne turen. En historie læreren fortalte handlet

om en elev som fikk en ny venn i løpet av dagene på feltstasjonen. Mange år senere var den nye vennen forlover i bryllupet til eleven, og de viste bilder på storskjerm fra turen til feltstasjonen, som gjorde at de i utgangspunktet ble venner. Læreren opplevde at elevene fikk spesielt godt forhold til han etter turen. «It's all about shaping their lives», sa læreren.

5.1.3 Hva oppfatter uteskolelæreren som fordeler?

På spørsmål om hva hun mener er den største fordelen med uteskole, sier læreren fra Kananaskis Country Environmental Education at det er elevenes autentiske møte med lærestoffet. Det er å ta de med ut og gi dem «hands on experience», og la elevene oppleve lærestoffet som mer spennende enn å sitte inne og lese lærebøker. «The novelty is also a big part of it», sier hun. Elevene får møte noe nytt og spennende, og hun opplever at de er mer spente og oppspilte over å lære når de bruker naturen som klasserom. Videre mener hun at det er helsegevinster med at elevene får komme ut og bruke kroppen mens de lærer. Noe av det hun har merket er hvordan lærerne til klassene hun arbeider med også lyser opp og får ny motivasjon. «I think we all feel better when we go outside», sier hun. Den siste store fordelen hun ser med uteskole er at lærerne får mulighet til å se elevene i et annet lys enn når de bare er inne i klasserommet og har undervisning.

5.1.4 Hva oppfatter koordinatoren som fordeler?

Koordinatoren fra feltstasjonen nevner også autentisk læring som den største fordelen med uteskole. Imidlertid påpeker han at læringen må være direkte knyttet til læreplanen, og at dette er en forutsetning for at læringen utenfor klasserommet skal være vellykket. Den direkte tilknytningen til læreplanen rettferdiggjør det læreren velger å gjøre utenfor klasserommet. Han mener og at det må være en komponent av eventyr og nye opplevelser i uteskoleundervisningen. Disse komponentene, kombinasjon av læreplan og å oppleve noe spennende, vil hjelpe til at elevene opplever undervisningen som autentisk. En fordel med dette igjen mener han er at elevene kan oppleve noe gøy sammen og dermed kan dette gjøre undervisningen mer verdifull for elevene.

5.2 Barrierer med uteskole – mine funn

5.2.1 Omgivelser kan bli en barriere for læring

Skole 1 hadde brukt mesteparten av forberedelsene på skoleturen til feltstasjonen til å lære om hvordan man skal kle seg i kulde og snø, samt hvordan man skal oppføre seg i naturen. Mange av elevene hadde tynne joggebukser og joggesko på seg. En elev fra Skole 1 forteller i en samtale at hun likte å være utendørs og å ha undervisning, men at i dag morges ble det for kaldt for henne. Hun fortalte at hun synes det var så kaldt at hun klarte ikke å konsentrere seg om hva læreren sa. Elevene fra Skole 2 derimot hadde på seg varme klær som var egnet for å være ute i. Denne klassen kom fra et tettsted nord i staten, og flere kjørte snøscooter og jaktet på vilt.

5.2.2 Kostnader

Læreren fra Skole 1 sa at elevene hadde finansiert turen selv. De måtte betale ca 700 norske kroner hver for hele turen. Skolen hadde ikke råd til å betale for turen, men klassen hadde bestemt seg for at de ville reise. Dermed hadde de spart opp penger gjennom ulike innsamlinger. Skolen hadde også med seg rådgiveren på skolen, da hun hadde sertifikat på buss. Bussen var skolens eie.

Skole 2 hadde også finansiert hele turen selv. Disse elevene betalte ca 1900 kr hver for hele turen. De lånte buss fra kirken, og den ene forelderen kjørte. Det virket som at elevene ikke hadde finansiert turen gjennom dugnad og innsamling, men heller finansierte kostnadene gjennom hver enkelt familie. En forelder fortalte at de visste hjemme at turen kom, fordi det var en tradisjon. Dermed var det ofte at elevene fikk penger til turen gjennom julegaver og bursdagsgaver.

Læreren fra KCEE nevner ikke kostnader som en mulig barriere for uteskole i intervjuet, men det gjør derimot koordinatoren på feltstasjonen. Skolene må betale for å komme dit, og da er det hans jobb å overbevise skolene om at dette er noe elevene trenger i opplæringen. Dermed er kanskje dette mer synlig i hans hverdag, enn i hverdagen til læreren fra KCEE-som sa at de ikke tar så mye betalt for å undervise elever i uteskole siden dette er en offentlig

organisasjon. Koordinatoren forteller om en nedgang i skoler som kommer til feltstasjonen, og tror dette har mye med den økonomiske situasjonen i samfunnet å gjøre.

5.2.3 Trygghet hos lærere

Uteskolelæreren fra KCEE identifiserer en annen barriere; trygghet hos lærere. Hun erfarer at når lærere tar med seg elever ut av klasserommet, kommer de utenfor sin komfortsone. De har kanskje ikke den kontrollen og disiplinen som er opparbeidet innenfor klasserommets fire vegger. Hun erfarer at lærerne opplever at elevene blir ville og uregjerlige når de kommer utendørs. Dette kan føre til at lærere føler det som et ork å ta elevene sine ut av klasserommet, sier hun. Likevel tror hun at dersom elevene får oppleve en rekke med turer ut, vil de gjennom en prosess forstå at det nye utendørsrommet også kan fungere som klasserom.

Det kan tyde på at koordinatoren støtter uteskolelæreren fra KCEE sitt syn på at lærerne kommer utenfor sin komfortsone når de tar elevene med ut. Han tror lærere kommer til feltstasjonen med elever, for da er ekspertisen, utstyr og lokaliteter allerede tilrettelagt. Lærerne trenger ikke gjøre noe selv. Han opplever at til tross for tiltakene feltstasjonen gjør med å støtte og undervise lærere i hvordan drive uteskole, kommer lærerne tilbake på skolen og fortsetter med klasseromsundervisningen som før. Han tror det er dette er en stor barriere, som fører til at lærerne ikke velger elevene med ut av klasserommet. Likevel nevner han at lærere er positive til uteskole, og han opplever at de har lyst til å ta elevene mer ut. Dessverre, sier han, at de vet ikke hvor de skal starte.

5.2.4 Tidspress og læreplaner

Når jeg spør læreren fra Skole 1 om hun tar med elevene ut til daglig svarer hun at det er ikke tid til det. Hun sier det er et enormt press fra læreplanen, og at det er mest effektivt å være inne i klasserommet for at elevene skal lære alt som kreves. Uten at hun sier det direkte kan svaret hennes tolkes som at det tar for lang tid å planlegge og gjennomføre opplegg

utenfor klasserommet. Hun så likevel tydelige fordeler med å ta elevene ut, slik at de kan tilegne seg nye kunnskaper på en mer autentisk måte.

En uteskolelærer fra Skole 2 mente også læreplanen var en barriere for å ta elevene med utendørs. Han sa i en samtale at han syntes læreplanen var for vag, og at han synes det deretter var vanskelig å kombinere læreplanen med de metodiske valgene han tok i planleggingsarbeidet. Han syntes og det var vanskelig å kombinere innendørsundervisningen med det de gjorde utendørs. Han begrunnet det med at elevene var oppspilte og ivrige på å komme seg ut. Dermed fikk han et press på seg når de først skulle være inne, og samtale om de de hadde lært, eller når de skulle forberede seg på en ny tur ut. Men han sa han prøvde så godt han kunne, og likte godt å være uteskolelærer.

Barrier Lake Field Station, Kananaskis, Canada

6. Drøfting av resultater i lys av teori og forskning

Kapitlet innledes med noen betraktninger på samspill mellom klasserom og uterom. Deretter deles kapitlet opp i funn om fordeler og barrierer. Disse speiles opp mot teori og forskning som tidligere er presentert.

6.1 Klasserom og uterom

Man kan tenke seg at elever får mange nye inntrykk og erfaringer fra uteskole. Det kan være å besøke nye steder, og oppleve nye ting. Som Arne Jordet (2010) sier er det lærerens ansvar å trekke frem hvilke erfaringer som skal bearbeides. Det hjelper ikke å holde uteskole og klasseromsundervisningen adskilt, de må sees på som komplementære. Jeg har ikke nevnt i resultatdelen hva som foregikk i selve undervisningen på feltstasjonen. Feltstasjonen drives ved at de ansatte tilbyr hensiktsmessig uteskole, og dermed vil arbeidet de gjør naturlig nok bli gjennomført på en kyndig måte. Det interessante er å se på skolelærernes holdninger til samspillet mellom klasserom og uterom. Det er deres holdninger og intensjoner som gjør at de er på feltstasjonen i utgangspunktet, og det er de som tar valget om elevene skal få oppleve uteskole- eller ikke.

Skolelærernes holdninger viser at de så et potensiale i at elevene fikk erfaringer med lærestoffet fra en autentisk setting, som læreren fra Skole 1 mente. Hun kunne tenke seg å trekke fram disse erfaringene og opplevelsene når de skulle jobbe med emner som var tilknyttet det de lærte på feltstasjonen. Dette kan tilsi at hun så fordeler med å kombinere uteskole og klasseromsundervisning.

Læreren fra Skole 2 hadde ikke noen intensjon om at elevene skulle få spesielt faglig utbytte av turen. Han sa rett ut at han ikke hadde tenkt å vurdere elevene faglig. Han var mest opptatt av de sosiale relasjonene, og mulighetene for å styrke disse. Når læreren har en slik holdning til det faglige utbyttet elevene har mulighet til å tilegne seg på turen, kan man tenke seg at elevenes holdninger blir tilsvarende. Jordet (2010) mener at læreren er en støttespiller, og at han eller hun må være tilstede når erfaringene fra uterommet skal bearbeides. Læreren fra Skole 2 har det sosiale i fokus, og da vil kanskje elevene også ha det?

6.2 Fordeler

6.2.1 Fordeler for helse, men også læring?

En elev fra Skole 1 følte at klasserommet var et bur. Han likte derfor å være ute og ha undervisning, for da fikk han brukt kroppen i stedet for å sitte i ro på en pult. Dette kan tyde på at eleven ikke ble særlig faglig motivert av å ha undervisning inne i et klasserom, og dermed kan det være at han ble mer positiv til å lære ved å bruke kroppen og ha undervisning ute. Uteskolelæreren fra KCEE mente noe lignende. Hun tror vi alle føler oss bedre når vi kommer oss ut i naturen, og at elevene fikk økte helsegevinster ved å være ute og bruke kroppen. Elevene får mulighet til å tilegne seg kunnskap på en annerledes måte. Arne Jordet (2010) mener også at uteskole, i tillegg til økte helsegevinster, kan skape nye muligheter for læring. Dette skjer ved at multisensoriske impulser skaper nye minnespor i hjernen, og vi får dermed nye «knagger» å henge kunnskapen på. Dermed kan dette tilsi at uterommet kan ha en god helsemessig effekt på elevene, samtidig som de får nye muligheter til å lære seg fagstoffet på. Eleven fra Skole 1 likte å være ute og ha undervisning, og dermed økte kanskje motivasjonen for læring.

6.2.2 Minner og opplevelsen av noe nytt

Det som utpekte seg i minnene til elevene i undersøkelsen til Amoss & Reiss (2011) var opplevelsen av noe nytt og spennende, å være borte fra hjemmet, og læring i en uformell setting. Dette stemmer godt med funnene fra feltstasjonen. En elev fra Skole 1 synes det å være borte hjemmefra var noe av det mest spennende å oppleve, og han likte å ha undervisning ute. En medelev delte oppfatningen. Han synes det morsomste var å være ute og leke og herje i snøen. Amoss & Reiss (2011) fant at elevene som opplevde elementer av eventyr og noe gøy i samspill med undervisningen gjorde dem mer entusiastiske, og de satt mer pris på denne formen for undervisning. Dette speiler seg også i koordinatoren fra feltstasjonen sine synspunkter om hva som kunne være fordelene til uteskole. Han understrekte viktigheten av at undervisningen måtte ha en komponent av eventyr, men at dette måtte kunne rettferdiggjøres av læreplanen. Valgene læreren tar kan ikke være bare for

gøy, men må ha et faglig bakteppe. Han mente denne kombinasjonen var en av fordelene til uteskole fordi undervisningen dermed kunne bli sett på som mer verdifull for elevene.

6.2.3 Møtet med et autentisk lærestoff

Amoss & Reiss (2011) fant videre i sin undersøkelse at over en tredjedel av elevene som jobbet med uteskole likte det, og det skapte en økt interesse for naturfag. Dette gjenspeiler funnet hos de erfarne intervjuobjektene, koordinatoren fra feltstasjonen og uteskolelæreren fra Kananaskis Country Environmental Education. De mener at en av de største, om ikke den største fordelene med uteskole er at elevene får oppleve lærestoffet på en autentisk måte. Dette mente uteskolelæreren kunne gjøre lærestoffet mer spennende, og de fikk en «hands-on» erfaring med det de skulle lære om.

Elever fra Skole 1 speiler og undersøkelsen til Amoss & Reiss. De sa de likte å være på feltstasjonen, og de synes det var spennende å være der. Mange av dem hadde aldri vært i fjellene før, og læreren synes det var flott at de fikk oppleve noe nytt og spennende. Det at hun så fordeler med at de hadde opplevd lærestoffet før de skulle gå gjennom det på skolen, kan tilsa at hun mente at elevene hadde fått egne, «hands-on» erfaringer med stoffet, en autentisk opplevelse av det de skulle lære om senere. Som Jordet (2010) sier åpner det seg andre muligheter for læring når elevene møter lærestoffet på en autentisk måte, enn å sitte i klasserommet og lese i lærebøker. Dermed kan erfaringene og opplevelsene læreren og elevene har fått gjennom turen til feltstasjonen bli fine å trekke fram når de skal ha om relaterte emner på skolen senere. De vil kunne tenke tilbake til hvordan det autentiske møtet med det de skal lære om var, og kanskje som Jordet (2010) sier, vil det kunne åpne seg muligheter for læring, som ikke så lett kan skapes ved å bare sitte å lese i læreboka.

6.2.4 Den sosiale fordelene

I samtaler med respondentene kom det klart fram at en av de største fordelene med uteskole var de sosiale relasjonene. Dette var faktisk det funnet som utpekte seg sterkest hos læreren fra Skole 2. Lærerens tanker om at det var det sosiale som hadde størst innvirkning på elevene, viser kanskje lærerens tanker om hva det var verdt å ha i fokus på turen. Han opplevde at han fikk et bedre forhold til elevene etter turen, og at elevene fikk et bedre forhold til hverandre. Jordet (2010) mener at relasjon mellom lærer og elever er viktigst for en god kvalitet i undervisningen. En fordel med at elever og lærer har et godt forhold til hverandre, kan bli at elever og lærer kommuniserer lettere og bedre. Elevene kan også bli mer motivert av læreren, og dette speiler seg i mindre problematferd. Videre kan dette føre til mer faglig interesserte elever. Det kan være at læreren fra Skole 2 så disse fordelene som mest verdifulle. Han ville bruke turen til å skape gode sosiale relasjoner, og ikke ha fokus på det konkrete faglige utbyttet.

Amoss & Reiss (2010) påpeker også nettopp dette som en av de mest påfallende funnene i undersøkelsene sine. Lærere opplevde å få en tettere relasjon til elevene sine, og at de fikk sett dem i et annet lys enn inne i klasserommet. Videre fant de at elever satt stor pris på aktiviteter der de måtte samarbeide med andre, og at dette skapte bedre relasjoner til medelever. Funn fra en samtale med en jente fra Skole 1 viser det samme. Hun syntes klassemiljøet ble bedre når de var ute og hadde undervisning som innbar at elevene måtte gjøre ting sammen.

6.3 Barrierer

6.3.1 Når undervisning ute byr på utfordringer både for lærer og elev

Dillon et al. (2006) mener at undervisning i uterommet kan bli en så stor distraksjon at det påvirker læringen til elevene. De bruker ordet «novelty», og mener dette er en potensiell barriere for læringen. Ser man på funn fra min undersøkelse kan det tyde på at omgivelsene kan bli en barriere for at elever, dersom de ikke er vant til å være ute. Mange elever fra Skole 1 hadde aldri vært i fjellene og opplevd snø før, og hadde ikke passende klær på seg.

Det ser vi fra samtalen med jenta fra Skole 1. Hun så kald en morgen, at hun ikke klarte å konsentrere seg. Dette til tross for at lærerne hadde brukt store deler av forberedelsene på å lære om hvordan man skulle kle seg i kulde og snø.

Uteskolelæreren fra Skole 2 synes det var vanskelig å kombinere undervisning i uterommet og klasserommet, for han opplevde at elevene var oppspilte og ivrige etter å komme seg ut av klasserommet. Videre synes han det var vanskelig å finne ut hva elevene skulle lære, fordi han synes læreplanen var for vag. Man kan tenke seg at elevene kan bli forvirret, når læreren synes det er vanskelig å finne ut hva de egentlig skal lære om og hvilke mål som skal nås. Elevene skjønner kanskje ikke hva som er hensikten med uteskoleundervisningen, som følge av at læreren er usikker. Læreren klarer dermed kanskje ikke formidle hva som skal læres og hvordan, fordi han ikke helt vet selv. Resultatet kan bli at heller ikke elevene har forståelse for hva som skal læres, og da blir kanskje fokuset på å være ute og gjøre som de selv vil. Da vil den grunnleggende strukturen bli vaklende, og dermed preges kanskje hele undervisningen av dette. Som Jordet (2010) sier kan aktivitetene bli sett på som abstrakte og meningsløse, når samspillet mellom klasserom og uterom mangler.

Likevel identifiserer uteskolelæreren fra KCEE «novelty» som en potensiell fordel for elevenes læring. Hun kobler distraheringen opp mot det at elevene får oppleve noe nytt og spennende, kanskje det er nye omgivelser eller nye fenomen. Dette mener hun kan gjøre elevene mer oppspilte og spente. Dillon et al. sier at det er lærerens ansvar å passe på at omgivelsene ikke blir en for stor digresjon for elevene. En kan tenke seg at dersom omgivelsene gjør at elevene ikke klarer å konsentrere seg, enten det er i positiv eller negativ forstand- vil det være uheldig dersom det går ut over elevenes konsentrasjon. Elevene vil kanskje ikke klare å konsentrere seg om det de skal lære.

6.3.2 Kostnader og tidspress

Både Amos & Reiss (2011) og DeWitt & Storcksdieck (2008) identifiserer kostnader som mulige barrierer for skoler som ønsker å drive uteskole, eller sende elever på feltturer og feltstasjoner. Skolene har ikke råd til å betale, dermed blir det innsamling eller foreldrene som må betale. Dersom ikke skolene får finansiert slike turer gjennom innsamling og

foreldre ender det med at kostnadsbarrieren blir så stor at elevene må bli værende i klasserommet. Både Skole 1 og 2 hadde finansiert turen til feltstasjonen selv ved å støtte fra foreldrene, og å samle inn penger til kostnadene. Disse klassene fikk nok penger til å dra til feltstasjonen, men hva da med de som ikke får gjort dette?

Dewitt & Storckdieck (2008) og Amos & Reiss (2011) finner i sin forskning at en annen årsak til at lærere blir værende i klasserommet er det enorme presset fra nasjonale prøver og læreplaner. Dette gjenspeiles i funn fra undersøkelsen der læreren fra Skole 1 svarer at hun har ikke tid til å elevene ut av klasserommet for å ha undervisning. Det mest effektive er å være i klasserommet, for var så mye i læreplanen de skal gå gjennom. Hun så likevel fordeler, men til tross for disse valgte hun å bli i klasserommet. Tidspresset og presset fra læreplanen ble kanskje for store barrierer til at hun så at fordelene veide tyngre.

6.3.3 Trygghet hos lærere i uterommet

Uteskolelæreren fra KCEE mener trygghet kan bli en barriere for uteskolepraksis fordi mange lærere føler de kommer utenfor sin komfortsone når de tar med seg elevene ut. Både Dewitt & Storckdieck (2008) og Amos & Reiss (2011) har funnet det samme i sin forskning. De mener som følge av denne forskningen at kunnskaper som kjennskap til omgivelsene, målsetting og planlegging, og evne til å la elevene få frihet til å utforske på egenhånd er kunnskaper og kompetanse som kreves for at uteskole skal bli en suksess. Dette krever kompetanse og kunnskap om stedet elevene skal besøke, hvordan lage et godt opplegg, kjennskap til hvordan integrere læreplanmål i feltarbeidet, samt lederegenskaper som lar elevene få mulighet til å undersøke og bruke miljøet de er i. Dersom læreren mangler en eller flere av disse kompetansene, eller erfaring med dette, kan det tenkes at det går ut over lærerens egen tro på seg selv som uteskolelærer. Uteskolelæreren fra KCEE tror og at lærere kan føle at uteskole blir et ork, spesielt hvis de opplever elevene som ville og uregjerlige. Det er likevel en prosess, mener hun. Dette kan vurderes som en potensiell barriere, dersom det skaper et lærersyn på at uteskole er mer arbeid. Barrieren kan bli så stor at lærere velger å bli i klasserommet med elevene.

7. Konklusjon

Det kan se ut til at intervjuobjektene og lærerne fra Skole 1 og 2 later til å sprike i sin forståelse av uteskolebegrepet, og identifiserer barrierer og fordeler noe ulikt. Uteskolelæreren fra KCEE fremhever fordelene med det autentiske møtet med lærestoffet, og koordinatoren fra feltstasjonen påpeker i tillegg at det læringen utenfor klasserommet må være direkte knyttet til læreplanen. Dermed knytter de fordelene med uteskole direkte opp mot læringen av fagstoffer som skal formidles. De nevner også faktorer som kan kobles opp mot de sosiale fordelene uteskole kan føre med seg, men likevel nevner de først og fremst det autentiske møtet med lærestoffet som den største fordelene. I følge Arne Jordets (2010) tilnærming til uteskolebegrepet kan man tenke seg at uteskolelæreren fra KCEE og koordinatoren fra feltstasjonen har en kombinasjon av bred og smal forståelse av uteskolebegrepet.

Lærerne fra de to observerte skolene derimot, fremhever det sosiale domenet som en av de største fordelene. De påpeker ikke like sterkt de faglige gevinstene uteskole kan gi. Dermed kan det tenkes at de har en bred forståelse til uteskolebegrepet, og at fokuset på det sosiale og den allmenne dannelsen blir så stor at det faglige blir lagt til side. Hva som kan være grunnen til dette er usikkert. Koordinatoren fra feltstasjonen og uteskolelæreren fra KCEE jobber med uteskole til daglig, og har kanskje mer kunnskaper om det faglige utbyttet elever kan få gjennom denne formen for undervisning. Lærerne fra de to skolene ser helt klart fordeler, men muligens er det faglige utbyttet ikke like synlig for dem som for koordinatoren og uteskolelæreren. Som læreren fra Skole 1 sier, så er det mer effektivt å bli i klasserommet og formidle lærestoffet til elevene der.

Når det kommer til barrierer spriker også forståelsen av hva som er grunner til at lærere ikke tar med seg elevene ut av klasserommet for å drive uteskole. Skolene som kommer til feltstasjonen kan oppleve kostnader som en potensiell barriere, men har likevel klart å finne midler til å betale for turen. Fagpersonene fra nevner økonomi som mulig grunn for at lærere ikke tar med seg elevene ut. Læreren fra Skole 1 mener likevel at tidspress er den største barrieren, og gir samtidig uttrykk for at hun skulle ønske det var mulighet til å ta elevene mer ut fordi hun helt klart så fordelene. Til tross for tidspress mener koordinatoren fra feltstasjonen og uteskolelæreren fra KCEE at en barriere lærere kan ha er manglende faglig

trygghet og kompetanse i det å ta elevene med ut. Alt i alt ser det ut til at disse barrierene blir for store for lærere. Koordinatoren opplever at til tross for at de får veiledning og støtte i hvordan de skal drive uteskole, blir de likevel værende i klasserommet når de kommer tilbake på skolen.

8. Uteskolens framtidsutsikter

I begynnelsen av det tyvende århundre ble naturfagslærere og uteskolelærere urolige på grunn av nedgangen i feltarbeid i naturfag. Grunnen var blant annet bekymringer om elevenes sikkerhet og helse, samt lærerens varierende trygghet i uterommet. Foreldre hadde vanskeligheter med kostnadene for slike turer, spesielt når turene innebar overnatting. Forskerne advarer mot denne utviklingen og ønsker å fremheve uteskole. Dermed har også forskning på uteskolens kvaliteter og fordeler økt, for å vise til gevinstene uteskole kan gi. (Amoss & Reiss, 2011).

Koordinatoren på feltstasjonen er usikker på uteskolens framtidsutsikter. Han sier det beror på samfunnets økonomi, og at uteundervisning går ned når økonomien er dårlig. Videre sier han at han er usikker på hvor sterkt uteskole står i dag, men han påpeker at uteskolepraksisen har gått ned i de seneste årene. Læreren fra KCEE, derimot, er veldig positiv, og tror uteskole har gode framtidsutsikter. Hun tror at i dagens samfunn, med mye teknologi og informasjon, vil det å komme seg ut i naturen få en større og større betydning. I tillegg er vi avhengige av naturen gjennom rent drikkevann, energi, samt friske og velfungerende økosystemer. Dermed er vi også avhengig av å ta vare på naturen, og ha kunnskaper om den.

Litteraturliste

Amos, R. & Reiss, M. (2011). The benefits of Residential Fieldwork for School Science: Insights from a five-year initiative for inner-city students in the UK. *International Journal of Science Education*, 34(4), 484-511

DeWitt, J. & Storksdieck, M. (2008). A short Review of School Field Trips: Key Findings from the Past and Implications for the Future. *Visitor Studies*, 11(2), 181-197.

Dillon, J., Rickinson, M., Teamey, K., Morris, M., Choi M. Y., Sanders, D. & Benefield, P. (2006). The value of outdoor learning: evidence from research in the UK and elsewhere. *School Science Review*, 87 (320), 107-111.

Jordet, A. (2010). *Klasserommet utenfor: Tilpasset opplæring i et utvidet klasserom*. Oslo: Cappelen Akademisk

Jordet, A. (2011). *Uteskole: et bidrag til økt fysisk aktivitet – og bedre læringsutbytte*.

Lokalisert på

<http://www.udir.no/Fysisk-aktivitet-i-skolen/Tema/Arealer/Uteskole/Uteskole-et-bidrag-til-okt-fysisk-aktivitet--og-bedre-laringsutbytte/>

Olsson, H. & Sørensen, S. (2008). *Forskningsprosessen*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS